

DOI:10.22144/ctu.jvn.2020.020

THỰC TRẠNG DẠY VÀ HỌC MÔN NHỮNG NGUYÊN LÝ CƠ BẢN CỦA CHỦ NGHĨA MÁC – LÊNIN Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẦN THƠ HIỆN NAY

Lê Ngọc Triết* và Phan Thị Phương Anh

Khoa Khoa học Chính trị, Trường Đại học Cần Thơ

*Người chịu trách nhiệm về bài viết: Lê ngọc Triết (email: lnriet@ctu.edu.vn)

Thông tin chung:

Ngày nhận bài: 01/11/2019

Ngày nhận bài sửa: 15/11/2019

Ngày duyệt đăng: 28/02/2020

Title:

An analysis of teaching and learning the subject “Basic principles of Marxism - Leninism” at Can Tho University

Từ khóa:

Lý luận chính trị, Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác-Lênin, Trường Đại học Cần Thơ

Keywords:

Basic principles of Marxism-Leninism, Can Tho University, Political Sciences

ABSTRACT

Over the last ten years, teaching and learning the three different components of Marxism-Leninism, namely Philosophy, Political Economy and Scientific Socialism has experienced a significant change. This mainly relates to the fact that these integral parts were combined and renamed as a new subject ‘The Basic Principles of Marxism-Leninism’. This combination causes three issues: (1) trivialisation of the science; (2) lack of in-depth academic research; and (3) deskilling and unsustainable teaching career in Marxism - Leninism. As a result, the outcomes of the integrated subject have been unlikely achieved owing to the majority of instructors’ absence of self-confidence in teaching and relaxing evaluative criteria of students’ learning outcomes. Additionally, learners have gained less incentive in studying, attended the classes less frequently and devalued political sciences. Several solutions were proposed to improve the quality of learning the subject in the context of Can Tho University.

TÓM TẮT

Theo cải cách dạy và học lý luận chính trị gần 10 năm trở lại đây, các môn Triết học Mác - Lênin, Kinh tế chính trị Mác - Lênin và Chủ nghĩa xã hội khoa học đã gộp chung lại thành lý luận chính trị và được định danh là “Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin”. Điều này dẫn đến những bất cập: tầm thường hóa khoa học trong thực tiễn giảng dạy, làm mất đi tính chuyên môn sâu, tính chuyên nghiệp bền vững trong giảng dạy các môn khoa học Mác – Lênin. Hậu quả là dẫn đến sự phiến diện trong truyền thụ tri thức ảnh hưởng chất lượng dạy và học do giáo viên thiếu tự tin khi giảng dạy những học phần không thuộc chuyên môn, sinh viên thiếu tích cực, xem thường môn học lý luận chính trị.... Nghiên cứu thực trạng dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác-Lênin ở Trường Đại học Cần Thơ hiện nay sẽ khắc phục được những hạn chế trong việc giảng dạy học phần này và đây là cơ sở khoa học để triển khai chương trình lý luận chính trị theo nội dung đổi mới hiện nay.

Trích dẫn: Lê Ngọc Triết và Phan Thị Phương Anh, 2020. Thực trạng dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin ở Trường Đại học Cần Thơ hiện nay. Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ. 56(1C): 195-201.

1 ĐẶT VẤN ĐỀ

Những nhà lý luận Chủ nghĩa Mác - Lênin rất quan tâm đến vị trí, vai trò của lý luận.V.I. Lênin -

vị lãnh tụ thiên tài của nước Nga và của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế, trong tác phẩm Làm gì, Người đã nêu lên luận điểm nổi tiếng. Sau này, trong tác phẩm Đường cách mạng, Hồ Chí Minh

cũng đã trích ghi lại “*không có lý luận cách mạng thì cũng không thể có phong trào cách mạng*” (V.I.Lênin, t5, tr. 30), “*chỉ đảng nào được một lý luận tiên phong hướng dẫn thì mới có khả năng làm tròn vai trò chiến sĩ tiên phong*” (V.I.Lênin, t5, tr. 32). Những chỉ dẫn của V.I.Lênin và Hồ Chí Minh về lý luận, vai trò của lý luận, có ý nghĩa sâu sắc, nhất là trong lĩnh vực giáo dục hiện nay, nhằm đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ cho tổ quốc.

Nhận thức tầm quan trọng của lý luận đối với hoạt động thực tiễn và thực hiện những quan điểm, những chỉ dẫn của các nhà kinh điển Chủ nghĩa Mác-Lênin, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã có những đổi mới về nội dung và phương thức tổ chức giảng dạy các môn lý luận chính trị các trường Đại học trong cả nước.

Năm 2008, với quyết định số 52/QĐ-BGDĐT, Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành chương trình mới về các môn lý luận chính trị. Trong đó, các môn Triết học Mác-Lênin, Kinh tế Chính trị học Mác-Lênin và Chủ nghĩa xã hội khoa học được hợp thành một môn học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác-Lênin. Môn Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam thành môn Đường lối Cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Riêng môn tư tưởng Hồ Chí Minh không có sự thay đổi.

Thực hiện chương trình mới vào giảng dạy bậc đại học là tất yếu và đã có những tác động tích cực. Tuy nhiên, trong quá trình giảng dạy nhất là môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác-Lênin, đã xuất hiện tình huống “có vấn đề” cần phải giải quyết.

Theo cải cách dạy và học lý luận chính trị gần 10 năm trở lại đây, các môn triết học Mác - Lênin, Kinh tế chính trị Mác - Lênin và Chủ nghĩa xã hội khoa học đã được *gộp chung lại* thành lý luận chính trị và được định danh là “*Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin*”. Điều này dẫn đến những bất cập như: làm mất đi tính chuyên môn hóa sâu, tính chuyên nghiệp bền vững trong giảng dạy các môn khoa học Mác - Lênin mà giáo dục đại học đã gây dựng trên nửa thế kỷ mới có được, từ quan niệm, ý thức khoa học đến chương trình, giáo trình và nhất là đến *xây dựng đội ngũ* giảng viên khoa học chuyên ngành; làm tầm thường hóa khoa học trong thực tiễn giảng dạy, giảng viên triết học dạy Chủ nghĩa xã hội khoa học đã khó, lại càng khó hơn khi họ phải dạy kinh tế chính trị và ngược lại. Hậu quả là dẫn đến sự phiến diện trong truyền thụ tri thức ảnh hưởng chất lượng dạy và học.

Tính tích hợp nhiều lĩnh vực của môn học và việc giáo viên chỉ được đào tạo một lĩnh vực nhất định. Điều này làm mất tính tự tin của giáo viên khi

lên lớp. Đây cũng là một trong những nguyên nhân dẫn đến một bộ phận sinh viên thờ ơ trong học tập lý luận, chưa nhận thức đúng vị trí môn học với yêu cầu tính tự giáo dục trong học tập. Hiện nay, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã có văn bản thực hiện đổi mới giáo trình Lý luận chính trị trường Đại học với năm môn học: Triết học Mác-Lênin, Kinh tế Chính trị học Mác-Lênin, Chủ nghĩa xã hội khoa học, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam và Tư tưởng Hồ Chí Minh. Chương trình này sẽ được thực hiện từ năm học 2019-2020. Tuy nhiên, việc nhận thức lại diện mạo của những hạn chế trong dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác-Lênin sẽ giúp triển khai tốt chương trình các môn lý luận chính trị đã được đổi mới.

2 ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1 Đối tượng nghiên cứu

Mô tả diện mạo thực trạng dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin ở Trường Đại học Cần Thơ hiện nay, đề tài tiến hành điều tra xã hội học đối những sinh viên Trường Đại học Cần Thơ thời điểm học kỳ 2, năm học 2017 - 2018, sinh viên đã học xong học phần Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác-Lênin (03/2018).

2.2 Phương pháp nghiên cứu

Đề tài tiến hành điều tra xã hội học và xử lý bằng phần mềm Statistical Package for Social Science (SPSS 18.0), đề tài thực hiện với những nội dung sau:

Thứ nhất, đề tài tiến hành lấy mẫu theo cách lấy mẫu ngẫu nhiên phân tầng, việc lấy mẫu được thực hiện trên cơ sở phân chia đối tượng sinh viên Trường Đại học Cần Thơ thành nhiều khối ngành, mỗi khối ngành có những đặc trưng đồng nhất về chương trình đào tạo (trong một khối ngành bao gồm nhiều khoa). Từ đó, đề tài thực hiện theo kỹ thuật lấy mẫu ngẫu nhiên đối với các khoa trong cùng khối ngành. Cụ thể là đề tài chia các khoa của trường làm bốn khối ngành cơ bản có đặc trưng đồng nhất về chương trình đào tạo: Khối ngành 1: Khoa kinh tế - Khoa học cơ bản (khoa học tự nhiên), Khối ngành 2: Khoa học kỹ thuật, Khối ngành 3: Khoa học xã hội, Khối ngành 4: Khoa Sư phạm - Khoa Khoa học Chính trị.

Thứ hai, xác định cỡ mẫu, đề tài sử dụng công thức của Yamane (1967) để xác định cỡ mẫu

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$
 đề tài xác định mức độ chính xác mong muốn là 95% (độ sai sót là 5%). Từ đó, có

công thức tính là: $n=36000^1/1+36000(0.05)^2=395,6$ phiếu, nhằm đảm bảo hao hụt phát sinh trong quá trình điều tra, đề tài phát ra 440 phiếu và số phiếu hợp lệ thu vào là 400, cụ thể:

Khối ngành	Số phiếu	Tỷ lệ (%)
Kinh tế - Cơ bản	51	12,8
Khoa học – kỹ thuật	145	36,3
Khoa học xã hội	154	38,5
Sư phạm - Chính trị	50	12,5
Tổng	400	100,0

3 KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1 Thực trạng dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác– Lênin ở Trường Đại học Cần Thơ hiện nay

3.1.1 *Kết quả khả quan của việc dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở Trường Đại học Cần Thơ hiện nay*

Thứ nhất, khi hỏi “*Bạn học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin vào học kỳ nào?*”, có đến 328 phiếu, chiếm 82% sinh viên cho rằng đã học vào học kỳ I, II của năm thứ nhất, cho thấy phần lớn sinh viên học đúng theo kế hoạch học tập cũng như đúng theo chương trình đào tạo, phù hợp với trình độ của sinh viên ở thời điểm bắt đầu học các môn lý luận chính trị bậc đại học.

Thứ hai, với câu hỏi “*Giáo viên môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở hai học phần có đảm bảo nội dung trong giáo trình không?*”, có 351 phiếu, chiếm 87,8% sinh viên trả lời giáo viên có đảm bảo nội dung giáo trình của môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 1. Đồng thời, có 339 phiếu, chiếm 84,8% sinh viên cho rằng giáo viên có đảm bảo nội dung giáo trình môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 2.

Thứ ba, trả lời câu hỏi “*Theo bạn, ở lớp học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin có hiện tượng gian lận trong thi cử không?*”, có đến 327 phiếu, chiếm 81,8% sinh viên chọn mức độ hiện tượng trên là ít và không có. Ngoài ra, cùng với

ý nghĩa câu hỏi trên, với câu hỏi “*Bạn có nghiêm túc và trung thực khi thi môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin?*”, có 311 phiếu, chiếm 77,8% sinh viên cho rằng đảm bảo nghiêm túc và trung thực trong thi kết thúc học phần.

Thứ tư, với câu hỏi “*Khi học các môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin, bạn chỉ cần không phải bị điểm F là được?*”, có 248 phiếu, chiếm 62% sinh viên trả lời là không đúng. Chỉ số này nói lên sự quan tâm của sinh viên với môn học và theo đó là sự cố gắng học tập để có số điểm tốt. Điều này cũng có thể khẳng định sinh viên không có thái độ thờ ơ hoặc bất cần điểm số khi học môn học này.

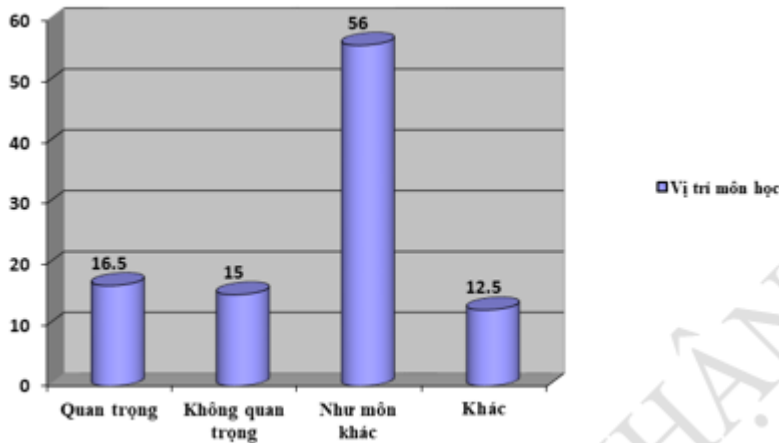
Tóm lại, việc dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở Trường Đại học Cần Thơ nhìn chung là tốt, sinh viên học có quan tâm đến môn học, quan tâm sắp xếp môn học theo đúng học kỳ quy định, có mục tiêu học tập và thi cử đúng đắn, nghiêm túc, giáo viên giảng dạy đảm bảo nội dung chương trình giảng dạy không có biểu hiện cắt xén nội dung môn học.

3.1.2 *Những hạn chế của việc dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở Trường Đại học Cần Thơ hiện nay*

Thứ nhất, sinh viên chưa nhận thức được tầm quan trọng của môn học, chưa thấy được lợi ích thiết thực của môn học đối với bản thân.

Khi trả lời câu hỏi “*Theo bạn trong hệ thống các môn học ở Trường Đại học Cần Thơ, các môn Khoa học Mác – Lênin có vị trí như thế nào?*”, yêu cầu của câu hỏi được sinh viên trả lời qua 224 phiếu, chiếm 56%. Sinh viên xếp môn học lý luận có vị trí như những môn học khác. Chỉ có 66 phiếu cho rằng các môn lý luận có vị trí rất quan trọng, chiếm 16,5%. Có 60 phiếu sinh viên trả lời là không quan trọng chiếm 15%. Ngoài ra, khi trả lời câu hỏi “*Học tốt các môn Khoa học Mác– Lênin sẽ giúp ta tự tin, vững vàng hơn trong sự nghiệp của mình?*”, chỉ có 198 phiếu, chiếm 49,5% sinh viên chọn trả lời là đúng.

¹ Số lượng sinh viên chính quy đang học tại Trường Đại học Cần Thơ

Hình 1: Tỷ lệ % nhận thức của sinh viên về vị trí môn học

Thứ hai, đa số sinh viên không cảm thấy hứng thú và có thái độ thiếu tích cực, lơ là khi học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin.

Khi được hỏi “*Bạn có thấy hài lòng, hứng thú khi nghe giáo viên giảng môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở 02 học phần?*”, kết quả điều tra thu về không như mong đợi, chỉ có 120 phiếu chiếm 30% sinh viên trả lời có hài lòng, hứng thú khi học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 1, 106 phiếu, chiếm 26,5% sinh viên cho là hài lòng, hứng thú khi học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 2. Số phiếu còn lại phân tán ở các câu trả lời cảm thấy bình thường và thỉnh thoảng có hài lòng, hứng thú với môn học.

Những chỉ số trên cho thấy, sinh viên Trường Đại học Cần Thơ chưa thật sự chú tâm và hứng thú khi học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin, đặc biệt thái độ học tập của sinh viên ở học phần Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 2 càng có chiều hướng giảm sút.

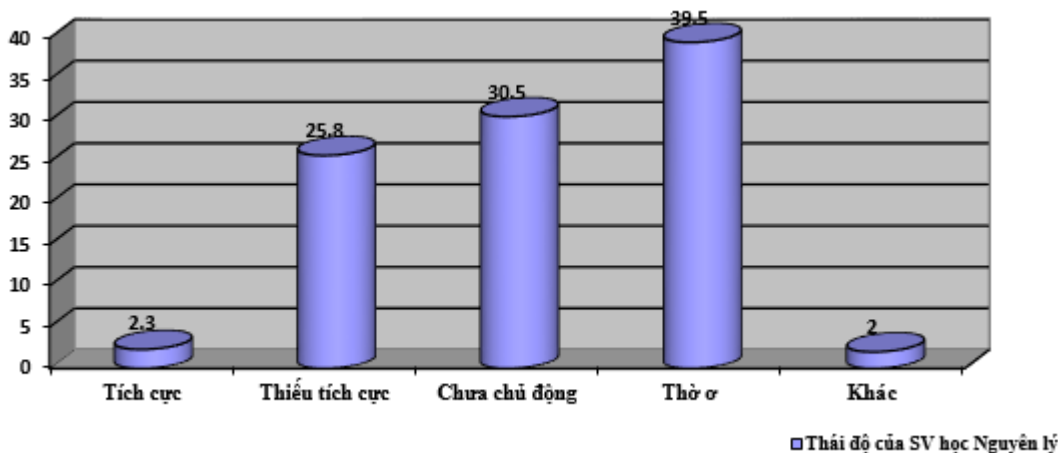
Thứ ba, Phương thức đánh giá của sinh viên về môn học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin chưa phù hợp.

Với câu hỏi “*Bạn gặp khó khăn gì khi học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở hai học phần?*”, có 152 phiếu, chiếm 38% sinh viên trả lời khó hiểu khi học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 1 và có 248 phiếu, chiếm 62% sinh viên trả lời khó hiểu khi học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 2. Đồng thời, khi trả lời câu hỏi “*Theo bạn, học các môn khoa học Mác – Lênin có trừu tượng, khó khăn và thiếu sinh động?*”, có 202 phiếu, chiếm 50,5% sinh viên trả lời là đúng.

Trả lời	Số phiếu	Tỷ lệ (%)
Không	62	15,5
Đúng	202	50,5
Phân vân	110	27,5
Khác	26	6,5
Tổng	400	100,0

Thứ tư, ý thức học tập của sinh viên đối với môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin còn hạn chế, thiếu tính Chủ động.

Trả lời câu hỏi “*Theo bạn đa số sinh viên hiện nay học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin, như thế nào?*”, chỉ có 09 phiếu, chiếm 2,3% sinh viên trả lời là tích cực Chủ động, 122 phiếu, chiếm 30,5% trả lời là tích cực nhưng chưa chủ động, đặc biệt có đến 158 phiếu, chiếm 39,5% sinh viên trả lời là thờ ơ, qua loa.

Hình 2: Tỷ lệ % thái độ của sinh viên khi học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác-Lênin

Ngoài ra, khi được hỏi “*Bạn tự nhận thấy thái độ của mình đối với môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin?*”, có đến 261 phiếu, chiếm 65,3% trả lời chưa tích cực lắm trong học tập, chỉ có 61 phiếu, chiếm 15,3% sinh viên trả lời là tích cực học tập. Đồng thời, có đến 191 phiếu, chiếm 47,8% sinh viên trả lời ở lớp học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin sinh viên có hiện tượng tương đối “*lơ là trong học tập*” và “*lười biếng, ít tự giác cố gắng*”, và 166 phiếu, chiếm 41,5% sinh viên trả lời hiện tượng sinh viên “*không có mục tiêu và kế hoạch rõ ràng*” khi học môn học này là ở mức độ tương đối nhiều. Đặc biệt, có đến 70,5% sinh viên cho rằng “*nói chuyện riêng, làm việc riêng trong giờ học*” là hiện tượng thấy nhiều và tương đối nhiều ở lớp học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin.

Khi hỏi về mức độ nghỉ học của sinh viên đối với môn học, kết quả nhận được 166 phiếu, chiếm 41,5% sinh viên trả lời là thường xuyên nghỉ học và 149 phiếu, chiếm 49,8% sinh viên trả lời là không bao giờ.

Trả lời câu hỏi “*Bạn có dành thời gian tự học cho môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở hai học phần?*”, lần lượt có 244 phiếu chiếm 61%, 240 phiếu, chiếm 60% sinh viên trả lời là có dành thời gian nhưng không thường xuyên khi học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin. Tiếp đó, với câu hỏi “*Bạn có dành thời gian học nhóm khi học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin không?*”, có đến 235 phiếu, chiếm 58,8% sinh viên trả lời là không, chỉ có 46 phiếu, chiếm 11,5% sinh viên trả lời là có. Đồng thời, 128 phiếu, chiếm 32% sinh viên trả lời lý do tham gia học nhóm là vì bị bắt buộc, chỉ có 90 phiếu, chiếm 22,5% sinh viên trả lời là do nhu cầu bản thân, đáng chú ý có 139 phiếu, chiếm 34,8% trả lời là lý

do khác (ở đây đề tài có thể lý giải là do sinh viên đó không tham gia học bao giờ nên không chọn câu trả lời), khi trả lời câu hỏi “*Lý do bạn tham gia học nhóm khi học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin?*”.

Ngoài ra, nhằm tìm hiểu thêm ý thức học tập của sinh viên đối với môn học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin, đề tài đưa ra câu hỏi “*Bạn có sưu tầm đọc thêm tài liệu và các văn kiện của Đảng để hiểu sâu và rộng hơn kiến thức có trong bài giảng và trong giáo trình không?*”, chỉ có 20 phiếu, chiếm 5% sinh viên trả lời là có, 149 phiếu, chiếm 37,3% sinh viên trả lời là không bao giờ và 231 phiếu, chiếm 57,8% sinh viên trả lời là đôi khi có.

Tóm lại, Khảo sát thực trạng học tập của sinh viên đối với môn học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin, cho thấy, đa số sinh viên chưa thấy được tầm quan trọng của môn học, cảm thấy không hứng thú với môn học, nhận xét môn học trên khô khan, trừu tượng, khó hiểu...tức đó có thái độ thiếu tích cực, thờ ơ và thường xuyên nghỉ học khi học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin.

3.2 Nguyên nhân của thực trạng dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở Trường Đại học Cần Thơ hiện nay

Thực trạng dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở Trường Đại học Cần Thơ: giáo viên giảng dạy đảm bảo thời lượng và nội dung chương trình, sinh viên chủ động đăng ký môn học và nghiêm túc trong thi cử.

Thứ nhất, Sự nhận thức của sinh viên về tầm quan trọng của môn học lý luận chính trị với tính chất như là một môn khoa học.

Sinh thời, Bác Hồ chỉ ra rằng: “Lý luận như cái kim chỉ nam, nó chỉ phương hướng cho chúng ta trong công việc thực tế”. Do vậy, việc học tập để hiểu được lý luận chủ nghĩa Mác-Lênin nền tảng lý luận của Đảng trong việc xây dựng đường lối, chính sách là rất quan trọng. Sinh viên phải học tập để khi ra trường trở thành người vừa hồng, vừa chuyên. Đây là lực lượng xây dựng phát triển xã hội trong tương lai.

Từ kết quả khảo sát cho thấy, nhiều sinh viên có sự nhận thức chưa đúng đắn vị trí, vai trò, tầm quan trọng của học tập các môn lý luận chính trị. Vài sinh viên có những biểu hiện ít quan tâm, xem nhẹ, lười học tập môn lý luận chính trị.

Ở câu hỏi mở của đề tài, “*Bạn có kiến nghị gì để nâng cao hiệu quả học tập môn học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin?*”, đa số sinh viên đều cho rằng nội dung môn học xa rời thực tế và nội dung học quá nhiều, cần cắt giảm bớt. Sinh viên kiến nghị giáo viên cần đổi mới phương pháp giảng dạy, kết hợp nhiều phương pháp trong giảng dạy. Cụ thể như bổ sung nhiều hình ảnh, video, kể chuyện cho bài giảng thuyết phục và sinh động hơn, tránh khô khan nhàm chán. Đặc biệt, đa số sinh viên cho rằng giáo viên cần “tích cực tương tác với sinh viên”, “giáo viên cần sinh động hơn, cần thay đổi thái độ khi giảng bài”, “giáo viên cần điều chỉnh giọng nói theo từng nội dung khi giảng bài”, hay giáo viên cần “chủ động đánh giá năng lực sinh viên một cách hiệu quả, như đặt ra nhiều câu hỏi, tạo nhiều cơ hội cộng điểm để sinh viên có động lực học tập”, “giáo viên cần giải thích rõ khái niệm, quan điểm, những thuật ngữ chuyên ngành để dễ hiểu hơn”

Qua những kiến nghị của sinh viên cho thấy, phương pháp giảng dạy của giáo viên dạy môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin đang có nhiều tồn tại. Đó là phương pháp giảng dạy thiếu đa dạng, ít tương tác với sinh viên, đặc biệt kỹ năng giảng dạy của giáo viên, bởi đa số sinh viên kiến nghị “giáo viên cần sinh động hơn, thay đổi thái độ khi giảng bài” hay cần “thay đổi giọng nói khi giảng bài, cần có nhấn nhá khi giảng bài”...đây chính là nguyên nhân khiến sinh viên không hứng thú và thờ ơ với môn học. Ngoài ra, lý giải cho việc đa số sinh viên cảm thấy “khó hiểu” và cho rằng môn học “khô khan, trừu tượng”, là do sinh viên cho rằng nội dung môn học xa rời thực tế, giáo viên cần có nhiều ví dụ gắn với thực tế, đặc biệt có nhiều ý kiến cho rằng: giáo viên cần giải thích rõ khái niệm,

quan điểm, những thuật ngữ chuyên ngành để dễ hiểu hơn.

Qua khảo sát tình hình học tập của sinh viên, cùng với những kiến nghị của sinh viên phần nào đánh giá được đa số giáo viên dạy môn học thiếu tích cực trong thay đổi phương pháp giảng dạy, chưa xác định đúng trình độ và đối tượng đang giảng dạy, nên dẫn đến hiện tượng giảng dạy “một màu” khiến sinh viên nhàm chán và thờ ơ với môn học.

Thứ hai, Theo đánh giá của sinh viên môn học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 2 trừu tượng và khó hiểu. Số liệu khảo sát cho thấy có đến 62% sinh viên nhận xét là khó hiểu².

Nguyên nhân sinh viên thiếu ý thức học tập không thể phủ nhận từ phía người học, nhưng cũng không thể phủ nhận vai trò của người dạy môn học. Đầu tiên, xét về vấn đề nhận xét của sinh viên về môn học. Đa số sinh viên nhận xét môn học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 1 và Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 2 là khó hiểu, trong đó sinh viên nhấn mạnh môn học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 2. Đối với môn học này sinh viên cho rằng tính khó cao hơn môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 1. Tìm hiểu về đội ngũ giảng dạy, trong tổng số 14 cán bộ tham gia giảng môn học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 2 (Kinh tế chính trị và Chủ nghĩa xã hội khoa học), chỉ có 6 giảng viên có chuyên môn Kinh tế chính trị và một giảng viên có chuyên môn Chủ nghĩa xã hội khoa học. Đây là nguyên nhân làm cho sinh viên cho rằng môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 2 khá phức tạp, sinh viên khó nhận thức được nội dung. Tính khó của môn học nằm ở tính khái quát cao của môn học và còn ở chỗ tính hạn chế về chuyên môn của giảng viên.

Tiếp theo, khi lý giải nguyên nhân vì sao việc học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin “càng ngày càng khó hiểu”, nhưng sinh viên vẫn không thay đổi thái độ học tập với môn học này, đề tài dựa trên sự trả lời của sinh viên khi được hỏi có hiện tượng đạt điểm cao trong thi cử đối với môn học này không. Kết quả có 222 phiếu, chiếm 55,5% sinh viên trả lời tương đối nhiều, 42 phiếu, chiếm 10,5% trả lời nhiều và 34.1% sinh viên trả lời ít và không có. Như vậy, có hiện tượng sinh viên đạt điểm cao khi học môn học này, trong khi quá trình học tập của các em chưa tốt. Rõ ràng, sinh viên không cần phải phấn đấu nhiều (sinh viên lơ là, lười biếng, ít tự giác cố gắng, thường xuyên nghỉ học,

²Môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phần 1 có 38% sinh viên nhận xét khó hiểu.

không thường xuyên dành thời gian cho môn học và không bao giờ học nhóm) vẫn có thể đạt được số điểm tương đối, dẫn đến thái độ học tập thiếu nghiêm túc của sinh viên hiện nay. Đây là điểm cần lưu ý đối với giảng viên khi ra đề thi nhất là đề thi có sử dụng tài liệu trong quá trình làm bài thi.

4 KẾT LUẬN VÀ ĐỀ XUẤT

Kết quả nghiên cứu cho thấy, việc dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở Trường Đại học Cần Thơ nhìn chung là đáp ứng được yêu cầu đào tạo sinh viên trình độ đại học. Sinh viên học đúng học kỳ quy định, có mục tiêu học tập và thi cử đúng đắn, nghiêm túc, giáo viên giảng dạy đảm bảo nội dung chương trình giảng dạy không có biểu hiện cắt xén nội dung môn học. Tuy nhiên, việc dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở Trường Đại học Cần Thơ vẫn còn một số hạn chế cần xem xét như:

Thứ nhất, đa số sinh viên chưa nhận thức đúng tầm quan trọng của môn học, không thấy được lợi ích của môn học đối với bản thân nên có thái độ không hứng thú, thiếu tích cực với môn học, đây là nguyên nhân quan trọng dẫn đến tình trạng thờ ơ với môn học của sinh viên trong trường. Sinh viên chưa thấy được được giá trị của môn học trong mối quan hệ với các môn học khác. Chính vì thế, nâng cao tầm quan trọng, vị trí, vai trò của môn học trong chương trình đào tạo đại học là một điều cần thiết hiện nay của Nhà trường. Để giúp sinh viên hiểu tầm quan trọng của môn học, bên cạnh cần có sự quan tâm của lãnh đạo nhà trường (trong việc đảm bảo chế độ ưu đãi đối với cán bộ giảng dạy các môn khoa học Mác – Lênin và tạo điều kiện cho giảng viên nâng cao trình độ chuyên môn và kiến thức thực tế...), thì việc đổi mới nội dung giáo trình theo hướng sát với thực tế, cùng với đẩy mạnh đổi mới phương pháp giảng dạy của cán bộ dạy học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin phù hợp với yêu cầu mới cũng rất cần thiết. Bởi qua nghiên cứu cho thấy, đa số sinh viên đều cho rằng nội dung môn học xa rời thực tế và phương pháp giảng dạy của giáo viên dạy môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin “rất có vấn đề”.

Thứ hai, qua kết quả nghiên cứu cho thấy việc tách môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin làm bamôn học như trước đây bao

gồm: Triết học, Kinh tế chính trị và Chủ nghĩa xã hội khoa học là cần thiết. Qua nghiên cứu thực trạng việc dạy và học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở Trường Đại học Cần Thơ hiện nay (trên cơ sở nhập bamôn trên lại với nhau) đã khẳng định lập luận ban đầu của tác giả về những bất cập khi nhập bamôn lại với nhau là đúng. Kết quả nghiên cứu cho thấy, đa số sinh viên “khó hiểu” khi tiếp thu kiến thức môn học, đặc biệt tình trạng mức độ sinh viên cảm thấy khó hiểu đối với môn học càng tăng khi học môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin ở học phần 2, mà nguyên nhân chủ yếu của hiện tượng này là do tình trạng thiếu hụt cán bộ chuyên ngành Kinh tế chính trị khi giảng dạy môn học Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác-Lênin phần 2 của Khoa Khoa học Chính trị.

Thứ ba, vấn đề quản lý chặt chẽ đánh giá kết quả học phần của cán bộ thuộc bộ môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác – Lênin, tránh trường hợp kết quả đánh giá không tương xứng với trình độ sinh viên cần được Khoa Khoa học Chính trị cũng như Nhà trường xem xét. Bởi có hiện tượng sinh viên đạt điểm cao khi học môn học này nhưng, trong quá trình học tập của các em chưa tốt là điều rất đáng lo ngại. Rõ ràng sinh viên không cần phải phấn đấu nhiều (sinh viên lơ là, lười biếng, ít tự giác cố gắng, thường xuyên nghỉ học, không thường xuyên dành thời gian cho môn học và không bao giờ học nhóm) vẫn có thể đạt được số điểm tương đối, dẫn đến thái độ học tập thiếu nghiêm túc của sinh viên hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2008. Quyết định số 532/2008/QĐ-BGDĐT, ngày 18/9/2008, về việc “Ban hành Chương trình các môn lý luận chính trị trình độ đại học, cao đẳng dùng cho sinh viên khối không chuyên ngành Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2009. Giáo trình Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác-Lênin, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- V.I.Lênin, 2005, *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005, t. 5, tr. 30, 32
- Yamane, T., 1967. Statistics: An Introductory Analysis, 2nd Edition, New York: Harper and Row.